

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	35072
Nom	Gènere i violència
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1302 - Grau de Criminologia	Facultat de Dret	4	Primer quadrimestre
1923 - Programa Doble Titulación Derecho-Criminología	Facultat de Dret	5	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1302 - Grau de Criminologia	12 - Formes Específiques de Criminalitat	Obligatòria
1923 - Programa Doble Titulación Derecho-Criminología	7 - Assignatures obligatòries de cinquè curs	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BORGES BLAZQUEZ, RAQUEL	45 - Dret Administratiu i Processal
GISBERT GRACIA, VERONICA	330 - Sociologia i Antropologia Social

RESUM

Gènere i Violència és una assignatura obligatòria de 4t curs, de 4.5 crèdits ECTS, que analitza la influència del gènere en l'aparició, desenvolupament i tractament de la violència sobre la dona per raó del seu gènere. Per a això s'aborden les qüestions psicològiques que intervenen en el desencadenament de la violència, les qüestions penals que descriuen els tipus penals corresponents i les seues conseqüències jurídiques, i les qüestions processals que justifiquen un tractament jurisdiccional i de protecció a la víctima específic.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Dret Penal i Procés Penal

COMPETÈNCIES

1302 - Grau de Criminologia

- Ser capaç d'apreciar la complexitat i la diversitat del fenomen criminal.
- Tenir una consciència crítica enfront de la realitat social i els problemes socials respectant els principis d'igualtat, drets humans, pau, accessibilitat universal, solidaritat i protecció mediambiental, tot això des d'una perspectiva de gènere.
- Saber atendre les necessitats de la víctima, amb una referència especial a les víctimes de violència de gènere o als menors.
- Ser capaçs d'elaborar informes per avaluar les situacions de risc dels menors, mesures aplicables als infractors i mesures de protecció als que estiguen en situació d'abandó.
- 8- Saber aplicar les teories criminològiques en l'elaboració de polítiques públiques centrades en la prevenció del delictes i l'atenció a la víctima.
- Saber dissenyar plans d'integració social, actuació urbanística i mediambiental, posant especial una atenció en els fenòmens socials excloents.
- Saber identificar la diversitat i la desigualtat social i les seues conseqüències en relació amb el fet delictiu, la victimització i les respostes davant el crim i la desviació.
- Ser capaç d'aplicar els coneixements psicosocials a l'estudi i la comprensió de les noves formes de criminalitat.
- Ser capaç d'analitzar el delictes, el delinqüent i la víctima i dissenyar estratègies de prevenció i d'intervenció, des del respecte als drets humans, la igualtat entre homes i dones, la pau, la sostenibilitat, l'accessibilitat universal i el disseny per a tothom i els valors democràtics.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Ser capaç d'aplicar els coneixements psicosocials a l'estudi i comprensió de les noves formes de criminalitat. Detectar la influència del gènere en la violència i aplicar-la als instruments jurídics, preventius i d'intervenció més adequats. Ser capaç d'aplicar els coneixements juridicoprocessals a la realitat forense dels jutjats de violència sobre la dona. Comprendre i explicar científicament el fenomen del delictes per a la seua prevenció i intervenció

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La violència de gènere en el context de les relacions íntimes (I)

- 1.1 Relacions íntimes: agressors i víctimes.
- 1.2 Victimització deguda a violència de gènere: concepte, tipus, antecedents i dimensions del problema.
- 1.3 Principals models explicatius.

2. La violència de gènere en el context de les relacions íntimes (II)

- 2.1 Conseqüències de la violència de gènere. Avaluació psicosocial.
- 2.2 Variables mediadores: sociodemogràfiques i de diferències individuals.
- 2.3 Prevenció i intervenció psicosocial

3. La violència de gènere en el context de les relacions laborals

- 3.1 Sexisme i món laboral.
- 3.2 Violència psicològica i assetjament sexual en el lloc de treball: concepte, tipus, antecedents i dimensions del problema.
- 3.3 Models explicatius. Agressors i víctimes: diferències de gènere.
- 3.4 Prevenció i intervenció psicosocial

4. La violència sobre la dona en el Codi Penal

- 4.1 Gènere i igualtat en Dret Penal.
- 4.2 Evolució legislativa de la violència sobre la dona en el Codi Penal.
- 4.3 Problemes constitucionals.

5. Tractament penal de la violència de gènere

- 5.1 Els delictes de violència de gènere: elements típics
- 5.2 El delicte de violència domèstica habitual: elements típics

6. Conseqüències penals i penitenciàries de la violència de gènere

- 6.1 Penalitat dels delictes de violència de gènere i violència domèstica.
- 6.2 Penes alternatives.
- 6.3 Tractament penitenciari de l'agressor de gènere.

7. La llei orgànica 1/2004 de Mesures integrals de protecció contra els actes de violència de gènere

- 7.1 Sentit de la Llei.
- 7.2 Especialitats introduïdes.
- 7.3 Subjectes implicats en la prevenció i eradicació de la violència de gènere. La coordinació de serveis.

8. La Tutela Judicial contra la violència de Gènere: Competència, ordres de protecció i judici ràpid.

- 8.1 Els Jutjats de Violència sobre la Dona. Competència.
- 8.2 Mesures cautelars. Ordres de protecció.
- 8.3 Tipus de processos. La inadequació dels judicis ràpids.
- 8.4 El recurs d'apelació
- 8.5 L'execució de mesures i penes.

9. La prohibició de la mediació en els processos per violència de gènere

- 9.1 La prohibició de la mediació en els processos per violència de gènere

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	45,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	3,50	0
Elaboració de treballs en grup	9,00	0
Elaboració de treballs individuals	12,00	0
Estudi i treball autònom	10,00	0
Lectures de material complementari	6,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	7,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	112,50	

METODOLOGIA DOCENT

L'assignatura Gènere i Violència és de 4.5 crèdits ECTS. Cada setmana, com a regla general, es dedicarà una sessió a l'explicació de la matèria, prèvia preparació pels alumnes amb el material docent disponible en aula virtual, i una altra sessió es dedicarà a la realització d'activitats aplicades. Com a activitats aplicades es podrà realitzar visionats de documentals, comentaris de sentències, resolució de casos pràctics... Com a activitat complementària es realitzarà un seminari interdisciplinari.

AVALUACIÓ

L'avaluació es compon de la mitjana resultant entre la valoració de l'examen teòric/ pràctic, l'avaluació contínua de les activitats aplicades, així com la nota de l'activitat complementària.

L'assistència a les activitats programades és obligatòria i s'integrarà la seua valoració dins de la valoració final.

Prova de caràcter teòric/pràctic: examen escrit (70%) 7 punts. Caldrà aprovar l'examen per a passar la assignatura.

Avaluació contínua tindrà un pes del 30% en la nota total, el qual equival a 3 punts. Els alumnes hauran de realitzar proves de caràcter pràctic (resolució de problemes, casos pràctics, treballs i exposicions, si escau), assistir i presentar un informe sobre les activitats complementàries organitzades.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Referència b1: Beleña, M.A. y Báguena, M.J. Aspectos psicológicos de la victimización. En Cervelló, V. y Antón, F. (comp.), Estudios sobre Ciencias de la Seguridad. Policía y Seguridad en el Estado de Derecho. Valencia 2012. Tirant Lo Blanch.
- Referència b2: Cervelló Donderis, V. Género, igualdad y diferencias en la violencia sobre la mujer en Mujer y Derecho. Jornada de igualdad de la Facultad de Derecho. Universitat de València. Valencia 2011
- Referència b3: Martínez García, E. La prevención y Erradicación contra la violencia de género, Thomson Reuters Aranzadi, 2012.
- Referència b4: Martínez García, E. "Género y Violencia", Tirant lo Blanch 2015.
- Referència b5: Serrano Tárraga, M.D., Delincuencia femenina: un estudio sobre tendencia, control y prevención diferenciales desde la perspectiva de género. Tirant Lo Blanch, 2021.

Complementàries

- Referència c1: Fariña, F., Arce, R. y Buela-Casal, G., Violencia de género. Tratado psicológico y legal, Biblioteca Nueva, Madrid, 2009
- Referència c2: Villacampa Estiarte, C. "La violencia de género: aproximación fenomenológica, conceptual y a los modelos de abordaje normativo" en: Violencia de género y sistema penal, Tirant lo Blanch, Valencia, 2008
- Referència c3: Martínez García E., Gómez Villora, J.M., Borges Blázquez, R., Protocolos de actuación ante la violencia de género, 2ªed, Tirant lo Blanch, Valencia, 2022.

Referencia c4: Casado-Neira, D. - Martínez, M., La víctima simulada.

Identidades forzadas en la violencia de género, en Política y Sociedad vol. 53, núm. 3, 2016, pp. 879-896.

Referencia c5: Maqueda Abreu, M. L., ¿Es la estrategia penal una solución a la violencia contra las mujeres?, en InDret. Revista para el análisis del Derecho, 2007.

